

EUROJUST

**EUROPSKA
PRAVOSUDNA MREŽA
(EJN)**

Zajednička napomena Eurojusta i Europske pravosudne mreže o praktičnoj primjeni Europskog istražnog naloga

Lipanj 2019.

Ovim se
dokumentom,
koji nije pravno
obvezujući, podupire
rad nacionalnih
tijela nadležnih za
primjenu europskih
istražnih naloga.

Criminal justice across borders

HR

SADRŽAJ

1. Uvod	5
2. Područje primjene Direktive o Europskom istražnom na	5
2.1. „Sve istražne mjere” (članak 3.) i „odgovarajuće odredbe” (članak 34.).....	5
2.2. Europski istražni nalog u svim fazama i/ili nakon faze suđenja.....	6
3. Sadržaj i oblik Europskog istražnog naloga (članak 5.)	7
3.1. Popunjavanje obrasca Europskog istražnog naloga (Prilog A)	7
3.2. Informacije ili dokumenti koje je tijelo izdavatelj dužno ili nije dužno pružiti	8
3.3. Jezik obrasca i pitanja povezana s prevođenjem	9
4. Izdavanje i prosljeđivanje Europskog istražnog naloga	9
4.1. Uključena nadležna tijela (tijelo izdavatelj i tijelo potvrđivanja).....	9
4.2. Provjera proporcionalnosti(članak 6. stavak 1.).....	10
4.3. Više mjera, više europskih istražnih naloga?.....	10
4.4. Prosljeđivanje Europskog istražnog naloga (članak 7.)	10
5. Priznavanje i izvršenje Europskog istražnog naloga	11
5.1. Uključena nadležna tijela	11
5.2. Priznavanje i izvršenje (članak 9.)	11
5.3. Primjena neke druge vrste istražne mjere (članak 10.).....	12
5.4. Razlozi za nepriznavanje ili neizvršenje (članak 11.).....	12
5.5. Žurni slučajevi.....	13
5.6. Potvrda primitka (članak 16. stavak 1., Prilog B) i rokovi (članak 12., Prilog B).....	13
6. Posebne istražne mjere (članci 22. – 31.)	14
6.1. Općenito	14
6.2. Saslušanje putem videokonferencije (članak 24.).....	14
6.3. Saslušanje putem telefonske konferencije (članak 25.).....	15
6.4. Informacije o bankovnom i drugom financijskom poslovanju (članak 27.).....	15
6.5. Prikupljanje dokaza u stvarnom vremenu (članak 28.).....	15
6.6. Presretanje telekomunikacija uz tehničku pomoć (članak 30.)	15
6.7. Presretanje telekomunikacija bez tehničke pomoći (članak 31.)	15
7. Pravilo specijalnosti	16
8. Europski istražni nalog u odnosu na druge instrumente	16
8.1. Europski istražni nalog u odnosu na instrumente za zamrzavanje.....	16
8.2. Europski istražni nalog u odnosu na zajedničke istražne timove.....	16
8.3. Europski istražni nalog u odnosu na europski uhiđbeni nalog	17
8.4. Prekogranični nadzor.....	17
9. Pomoć koju pružaju Eurojust i Europska pravosudna mreža	17
9.1. Opće napomene	17
9.2. Eurojust	18
9.3. Europska pravosudna mreža	18
Bibliografija	19

1. Uvod

Cilj je ovog dokumenta djelatnicima u praksi pružiti smjernice o praktičnoj primjeni **Direktive 2014/41/EU** od 3. travnja 2014. o **Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima** („Direktiva o Europskom istražnom nalogu” ili „Direktiva o EIN-u”)¹. Dokument objedinjuje niz informacija, s naglaskom na pitanjima/izazovima, mogućim rješenjima i najboljoj praksi, koje su Eurojust i Europska pravosudna mreža (EJN) prikupili na temelju sastanaka, dokumentacije i rada na predmetima.

Ova se Zajednička napomena bavi pitanjima koja se odnose na četiri glavne faze životnog vijeka EIN-a (faza

izdavanja, faza prosljeđivanja, faza priznavanja i faza izvršenja), kao i pitanjima u vezi s područjem primjene Direktive o EIN-u te njezinim korištenjem u odnosu na druge postojeće pravne instrumente, u vezi s nadležnim tijelima, sadržajem, oblikom i jezikom EIN-a te upotrebom određenih posebnih istražnih mjera.

Ova Zajednička napomena smatra se dokumentom podložnim promjenama, a Eurojust i Europska pravosudna mreža namjeravaju ubuduće nastaviti s njegovim ažuriranjem.

2. Područje primjene Direktive o Europskom istražnom nalogu

2.1. „Sve istražne mjere” (članak 3.) i „odgovarajuće odredbe” (članak 34.)

Direktiva o EIN-u od 22. svibnja 2017. zamjenjuje „odgovarajuće odredbe” iz konvencija o uzajamnoj pravnoj pomoći, na temelju članka 34. stavka 1. Direktive o EIN-u (Konvencija Vijeća Europe iz 1959. i njezina dva dodatna protokola te Konvencija o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000.).

Tumačenje pojma **„odgovarajuće odredbe”** i dalje je problematično. U nekim državama članicama nacionalno zakonodavstvo kojim se provodi prenošenje sadrži popis mjera koje nisu obuhvaćene područjem primjene Direktive o EIN-u, dok se u drugim državama članicama upotrebljavaju pravno neobvezujući instrumenti (npr. smjernice koje izdaje javno tužiteljstvo). S obzirom na to da ne postoji zajednički popis Europske unije (EU), postalo je jasno da u pogledu određenih mjera i odredaba postoje različita tumačenja u državama članicama, što ponekad uzrokuje smetnje. Uz iznimku **dok. Vijeća 14445/11**, još nije dostupan sveobuhvatan popis u kojem se navode točne odredbe koje će se zamijeniti. U **Zajedničkoj napomeni Eurojusta**

i **Europske pravosudne mreže** objedinjena su stajališta kontaktnih točaka EJN-a o tumačenju pojma „odgovarajuće odredbe” na temelju članka 34. stavka 1. Direktive o EIN-u (*vidjeti „Napomenu Eurojusta i EJN-a o značenju „odgovarajućih odredbi” i primjenjivom pravnom režimu u slučaju zakašnjelog prenošenja Direktive o EIN-u”*).

Članak 3. Direktive o EIN-u o području primjene EIN-a odnosi se na **„sve istražne mjere”**, s izuzetkom uspostave zajedničkog istražnog tima (ZIT).

Sljedeći kriteriji mogli bi biti korisni u procjeni uputnosti primjene Direktive o EIN-u:

- ▶ nalog se odnosi na istražnu mjeru za prikupljanje ili upotrebu dokaza
- ▶ mjeru je izdalo ili potvrdilo pravosudno tijelo i
- ▶ mjera se odnosi na države članice za koje je Direktiva o EIN-u obvezujuća.

Ako neki od tih kriterija nisu ispunjeni, Direktiva o EIN-u nije odgovarajući instrument koji treba

¹ Direktiva o EIN-u primjenjuje se na sve države članice za koje je obvezujuća (26 država članica; za Irsku i Dansku nije obvezujuća).

upotrijebiti i umjesto nje trebalo bi primijeniti drugi pravni instrument. Primjerice, u slučajevima u kojima mjera nema implikacije u smislu dokaza već samo postupovnu svrhu (npr. dostava i slanje postupovnih akata), trebalo bi uputiti zahtjev za uzajamnu pravnu pomoć, a ne EIN.

Kako bi se omogućilo jasnije tumačenje područja primjene Direktive o EIN-u, tajništvo EJN-a objavilo je dokument naslovljen „Nadležna tijela, prihvaćeni jezici, žurna pitanja i područje primjene Direktive o EIN-u”, koji djelatnici u praksi mogu pronaći na internetskim stranicama Europske pravosudne mreže.

Zajedničko je razumijevanje da Direktiva o EIN-u ne obuhvaća sljedeće mjere:

- ▶ uspostavu zajedničkog istražnog tima i prikupljanje dokaza u okviru ZIT-a
- ▶ dostavu i slanje postupovnih akata, osim ako je dostava dokumenta od ključne važnosti za istražnu mjeru koja je predmet EIN-a – u tom slučaju, trebalo bi s fleksibilnošću pristupiti njezinu uvrštenju u EIN u skladu s člankom 9. stavkom 2. Direktive o EIN-u
- ▶ spontanu razmjenu informacija (članak 7. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000.)
- ▶ prijenos postupaka (članak 21. Konvencije Vijeća Europe iz 1959. i Konvencije Vijeća Europe iz 1972.),
- ▶ zamrzavanje imovine radi naknadnog oduzimanja (Okvirna odluka 2003/577/PUP o izvršenju odluka o zamrzavanju imovine i osiguranju dokaza u Europskoj uniji, od 19. prosinca 2020., Uredba br. 2018/1805 o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje)
- ▶ povrat imovine: povrat predmeta žrtvi (članak 8. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000.)
- ▶ prikupljanje izvadaka iz kaznene evidencije/ECRIS-a
- ▶ policijsku suradnju ili
- ▶ carinsku suradnju.

Jedna od odredaba koje u praksi zbunjuju djelatnike jest članak 19. Budimpeštanske konvencije o pretrazi i oduzimanju pohranjenih računalnih

podataka. Čini se da većina djelatnika u praksi smatra da se ta odredba može i dalje primjenjivati, s obzirom na to da ona nije „odgovarajuća odredba”. (Vidjeti također **Poglavlje 8. Europski istražni nalog u odnosu na druge instrumente.**)

2.2. Europski istražni nalog u svim fazama i/ili nakon faze suđenja

U **uvodnoj izjavi 25.** Direktive o EIN-u napominje da se Direktivom utvrđuju pravila o provedbi istražne mjere u svim fazama kaznenog postupka, uključujući i fazu suđenja.

EIN se primjenjuje na **prikupljanje dokaza ne samo u istražnoj fazi postupka, već i u fazi suđenja**. Osim toga, u nekim državama članicama, EIN se također primjenjuje na mjere koje se poduzimaju **tijekom izvršenja odluke** (npr. tijekom financijske istrage s ciljem utvrđivanja imovine nakon donošenja konačne odluke o oduzimanju ili s ciljem prikupljanja dokaza o okolnostima u vezi s izvršenjem kazne). Taj pristup korištenju EIN-a **nakon faze suđenja** povezan je s nacionalnim pravosudnim sustavima u kojima pojam kaznenog postupka također uključuje fazu izvršenja. (Vidjeti također **Poglavlje 6.2. Saslušanje putem videokonferencijske veze** i **Poglavlje 8.3. Europski istražni nalog u odnosu na europski uhiđbeni nalog.**)

3. Sadržaj i oblik Europskog istražnog naloga (članak 5.)

3.1. Popunjavanje obrasca Europskog istražnog naloga (Prilog A)

Standardni obrazac EIN-a (Prilog A), dostupan na svim jezicima, uveden je kako bi se potakla jednostavnost i učinkovitost, čime se ističe narav Direktive o EIN-u i pojam uzajamnog priznavanja. Cilj je obrasca pojednostavniti formalnosti, poboljšati kvalitetu i smanjiti troškove prevođenja.

Međutim, djelatnici u praksi susreli su se s više izazova pri popunjavanju Priloga A

- ▶ EIN-ovi su ponekad prekratki i sadrže nedostatne osnovne informacije (npr. o tome zašto je ta mjera potrebna za istragu, izostanak datuma, izostanak informacija o osobama na koje se odnosi ili nedostatan opis činjenica koje se istražuju, zbog čega je, primjerice, otežano provesti provjeru dvojne kažnjivosti). Zbog takve se situacije pokreće postupak savjetovanja u sklopu kojega je potrebno uputiti zahtjeve za dodatne informacije u skladu s člankom 11. stavkom 4. Direktive o EIN-u.
- ▶ Formulacije upotrijebljene u prilogima nacionalnim zakonima kojima se prenosi Direktiva o EIN-u **ne odgovaraju uvijek u potpunosti** formulacijama koje su upotrijebljene u službenim prilogima o EIN-u. Takva situacija može izazvati zbunjenost i kašnjenje; stoga bi uvijek trebalo upotrebljavati obrazac iz Direktive o EIN-u.
- ▶ Nedostatak **rubrike za označivanje određenih istražnih mjera**, kao što su pretrage, nalozi za dostavljanje i EIN-ovi za forenzičke dokaze, dovodi do toga da je te istražne mjere potrebno navesti u rubrici za opisne odgovore.
- ▶ **Ne postoji odgovarajuća rubrika/odjeljak** kako bi se **istaknulo** da obrazac sadrži više različitih **priloga**.
- ▶ Nailazi se na poteškoće ako je, primjerice, **riječ o više osoba** ili ako je u državi članici izvršiteljici **uključeno više nadležnih tijela na regionalnoj razini** (država članica izvršiteljica dužna je,

međutim, pobrinuti se za to da sva relevantna nacionalna tijela budu pravodobno uključena, u skladu s pravom te države).

- ▶ Nailazi se na poteškoće ako **je zatraženo više mjera** (osobito u odnosu na odjeljke C i I). (Vidjeti također **Poglavlje 4.3. Više mjera, više europskih istražnih naloga?**)

Najbolja praksa

- ▶ Općenito, prednost se daje izdavanju samo **jednog EIN-a** u slučajevima u kojima više mjera treba uputiti jednom nadležnom tijelu izvršitelju. Međutim, u nekim slučajevima preporučeno je izdavanje više EIN-ova. (Vidjeti također **Poglavlje 4.3. Više mjera, više europskih istražnih naloga?**)
- ▶ Kako bi se izbjeglo kršenje načela ne bis in idem, savjetuje se da se u EIN-u **navede ime / navedu imena osumnjičenika**, čak i ako obrazac ne sadrži posebno predviđeno mjesto za te informacije.
- ▶ Djelatnicima u praksi savjetujemo da se koriste **alatom „Zbirka” na internetskim stranicama EJA-a**.
- ▶ U slučajevima koji se odnose na **presretanje telekomunikacija i/ili pretrage** ili ako se EIN odnosi na **zadiruće mjere**, informacije navedene u Prilogu A trebale bi biti konkretne i detaljne s obzirom na to da EIN-ovima obično nisu priloženi popratni dokumenti. Djelatnici u praksi trebali bi primjerice, jasno naznačiti razloge za izdavanje EIN-a u tom konkretnom slučaju i navesti što se očekuje da će se saznati/pronaći/postići izvršenjem mjera.
- ▶ **Odjeljak B** (žurnost) trebalo bi popuniti isključivo nakon pažljivog razmatranja u slučajevima koji su zaista žurni, primjerice ako je osobi oduzeta sloboda, približavaju se datumi za saslušanje, elektronički dokazi ubrzo će prestati važiti, postoji rizik od primjene roka zastare, potrebna je koordinacija s drugim zahtjevima i mjerama ili privremene mjere ubrzo istječu. S druge strane, slučajevi se ne bi smjeli označiti žurnima samo zato što bi tijela u

državi članici izdavateljici željela ubrzati postupak. (Vidjeti također **Poglavlje 5.5. Žurni slučajevi.**)

- ▶ U **odjeljak C** (Istražna mjera / istražne mjere koju/ koje treba provesti) upisuje se opis tražene mjere / traženih mjera. Tijelo izdavatelj mora biti što preciznije. Ako se zahtjev podnosi radi saslušanja svjedoka/žrtve/osumnjčenika, tijelo izdavatelj trebalo bi pripomoći prilaganjem popisa pitanja u samom odjeljku C ili u prilogu EIN-u.
- ▶ U **odjeljku D** (Odnos prema ranijem EIN-u) mogu se, osim prethodnih EIN-ova, a u kontekstu šireg tumačenja, navesti relevantne informacije o povezanim prijašnjim ili predstojećim zahtjevima za pravosudnu suradnju, kao što su predstojeći europski istražni nalozi ili drugi nalozi za uzajamno priznavanje (europski uhidbeni nalozi, nalozi za zamrzavanje itd.), o zahtjevima za uzajamnu pravnu pomoć ili zajedničkim istražnim timovima, uključujući postojeće ZIT-ove s drugim državama u kontekstu okvirâ za multilateralnu koordinaciju. Odjeljak D naročito treba popuniti u slučaju kada se više EIN-ova šalje u više zemalja u istom slučaju i potrebna je koordinacija i/ili u slučaju kada se više EIN-ova istodobno šalje u istu zemlju, iznimno u odnosu na načelo prema kojem treba poslati samo jedan EIN bez obzira na broj mjera koje je potrebno poduzeti.
- ▶ U **odjeljak E** (Identitet dotične osobe) trebalo bi unijeti identifikacijske podatke o osobi ili osobama na koje se odnosi istražna mjera (ne nužno o okrivljenicima ili osumnjičenicima).
- ▶ U **odjeljak G** (Razlozi za izdavanje EIN-a) trebalo bi upisati sažetak o činjenicama i identitetu osumnjičenih počinitelja, rabeći kratke i jasne rečenice kako bi se mogla omogućiti pouzdana provjera dvostruke kažnjivosti i jasno opisujući poveznice među kaznenim djelom i/ili osumnjičenim počiniteljima, dotičnim osobama i zatraženim istražnim mjerama.
- ▶ U **Odjeljak I** (Formalnosti i postupci koji se zahtijevaju pri izvršenju) upisuju se informacije o formalnostima i postupcima koji se moraju poštovati u skladu sa zakonodavstvom države

članice izdavateljice i opis načina na koji tijelo izvršitelj mora obaviti takve formalnosti i postupke. U odjeljak I upisuje se i zahtjev da pri izvršenju EIN-a budu prisutni službenici države izdavateljice. Taj odjeljak također nudi mogućnost da zainteresirane osobe budu prisutne na licu mjesta, u skladu s člankom 4. Konvencije Vijeća Europe iz 1959.

- ▶ **Odjeljak K** (Podaci o tijelu koje je izdalo EIN) popunjava se informacijama o tijelu izdavatelju (adresa e-pošte ureda, alternativno tijelo ako je potrebno i druge korisne informacije, primjerice jezične vještine i tijelo nadležno za praktične mjere za prijenos dokaza ili premještaj osobe kojoj je oduzeta sloboda (privremeni premještaj)).

3.2. Informacije ili dokumenti koje je tijelo izdavatelj dužno ili nije dužno pružiti

Člankom 5. Direktive o EIN-u sadržaju i obliku EIN-a ne nameću se pravni zahtjevi za nacionalne sudske odluke koje treba navesti u EIN-u ili mu ih priložiti². Čak i ako se to ne zahtijeva zakonom, moglo bi biti korisno u informativne svrhe **priložiti domaći nalog**, ovisno o slučaju o kojem je riječ, kao što su to npr. slučajevi u kojima je zatražena zadiruća mjera s ciljem pojašnjenja pravnih razloga za tu mjeru, osobito kada se od države članice izvršiteljice također zahtijeva da izda sudski nalog.

Pri izvršenju EIN-a, u određenim slučajevima, manji broj zemalja i dalje u skladu sa svojim nacionalnim pravom zahtijeva da se EIN-u priloži nacionalni nalog države izdavateljice, primjerice u slučaju zahtjeva za presretanje telekomunikacija. U tom slučaju treba primijeniti pragmatična rješenja, kao što je izrada jednostavnog EIN-a i prilaganje (duljeg) nacionalnog naloga, s prijevodom ili bez njega.

² Za razliku od članka 8. stavka 1. točke (c) Okvirne odluke o europskom uhidbenom nalogu (za tumačenje te odredbe vidjeti presudu Bob-Dogi, Sud Europske unije, Predmet C-241/15), u članku 5. Direktive o EIN-u ne upućuje se na izvornu sudsku odluku.

3.3. Jezik obrasca i pitanja povezana s prevođenjem

Kako bi se smanjio broj pitanja povezanih s prevođenjem, u članku 5. stavku 2. Direktive o EIN-u navodi se da su države članice dužne **naznačiti koji se drugi službeni jezik/jezici EU-a**, osim službenog/službenih jezika dotične države članice, **moгу upotrebljavati** ako je država članica država izvršiteljica. Iako je većina država članica prihvatila dodatni jezik (često, ali ne uvijek, engleski), neke države članice navele su, usprkos formulaciji u Direktivi o EIN-u, da će prihvatiti samo svoj službeni jezik ili da će isključivo u žurnim slučajevima prihvatiti engleski.

Utvrđeni izazovi: Bilo je pritužaba na kvalitetu prijevoda. U slučajevima u kojima EIN nije priložen na jeziku države članice izdavateljice, tijelo izvršitelj ne može u svojoj državi ponovno dati na prijevod nejasne dijelove.

Utvrđena najbolja praksa: EIN je sudski nalog i stoga se mora izdati i potpisati na jeziku/jezicima države članice izdavateljice. Za prevođenje **bi se uvijek**

trebalo koristiti službenim obrascem/predloškom EIN-a na jeziku države članice izvršiteljice. Prevedite samo dijelove obrasca koje je popunilo tijelo izdavatelj kako bi se izbjegli sporni i neslužbeni/netočni prijevodi. Alat „Zbirka” na internetskim stranicama EJN-a ima funkciju automatskog prijevoda „statičkih” dijelova obrasca. Obrasci EIN-a (prilozi A, B i C) dostupni su na svim jezicima EU-a u formatu Word u Pravosudnoj knjižnici na internetskim stranicama EJN-a. (Vidjeti Prilog A ili „Europski istražni nalog – obrasci” za konzultiranje priloga A, B, i C.)

EIN koji je poslan bez prijevoda trebalo bi smatrati „nepotpunim” u skladu s člankom 16. stavkom 2. točkom (a) Direktive o EIN-u. U takvoj bi situaciji tijelo izvršitelj trebalo obavijestiti tijelo izdavatelja da je EIN „nepotpun”, a ne obrazac vratiti ili s njime postupiti kao da je „nepostojeći”.

Dokument EJN-a „Nadležna tijela, prihvaćeni jezici, žurna pitanja i područje primjene Direktive o EIN-u” pruža korisne informacije o prihvaćenim jezicima, među ostalim i u žurnim slučajevima ako je to primjenjivo..

4. Izdavanje i prosljeđivanje Europskog istražnog naloga

4.1. Uključena nadležna tijela (tijelo izdavatelj i tijelo potvrđivanja)

Direktiva o EIN-u učinila je fazu izdavanja činom sudske naravi zbog zahtjeva da EIN izdaju sudac, sud, istražni sudac ili javni tužitelj koji su u dotičnom slučaju nadležni (pravosudno tijelo kao **tijelo izdavatelj**) ili zahtjeva da EIN potvrdi jedno od tih tijela (pravosudno tijelo kao **tijelo potvrđivanja**). Vidjeti članak 2. točku (c) Direktive o EIN-u.

U skladu s člankom 7. stavkom 3. Direktive o EIN-u središnja tijela mogu imati korisnu administrativnu ulogu u cilju potpore pravosudnim tijelima. U nekim državama članicama središnje tijelo ima dodatne uloge, na primjer u premještanju osoba u pritvoru i aranžmanima o dijeljenju troškova.

U pogledu **provjere**, bez obzira na to je li nadležno tijelo tijelo izdavatelj ili tijelo potvrđivanja, tijela izvršitelji uglavnom će postupati u duhu uzajamnog povjerenja. Međutim, provjere se mogu provoditi i u skladu s člankom 9. stavkom 3. Direktive o EIN-u. Dokument EJN-a pod naslovom „Nadležna tijela, prihvaćeni jezici, žurna pitanja i područje primjene Direktive o EIN-u” može biti koristan pri procjeni toga je li zaprimljeni EIN izdalo ili potvrdilo nadležno tijelo. (Vidjeti također **Poglavlje 5.5. Žurni slučajevi**.)

4.2. Provjera proporcionalnosti (članak 6. stavak 1.)

Uvjeti koje provjerava tijelo izdavatelj (članak 6. Direktive o EIN-u):

- ▶ Država članica izdavateljica mora provjeriti je li mjera **potrebna i proporcionalna**.
- ▶ Država članica izdavateljica mora provjeriti je li mjera **mogla biti određena pod istim uvjetima u sličnom domaćem slučaju**.

Direktivom o EIN-u provjera proporcionalnosti ostavlja se tijelu izdavatelju (članak 6. stavak 1. Direktive o EIN-u), ali ako tijelo izvršitelj ima razloga vjerovati da taj uvjet nije ispunjen, ono se može savjetovati s tijelom izdavateljem (članak 6. stavak 3. Direktive o EIN-u).

Do te bi situacije moglo doći ako opis kaznenog djela nije dovoljno detaljan ili ako je zatražena istražna mjera preširoka i teško je se može opravdati ili ako mjera nije opisana na način koji je dovoljno konkretan da bi se omogućila pravilna procjena.

Taj **mehanizam za savjetovanje** može se upotrijebiti za pružanje relevantnih informacija i otklanjanje rizika od dodatnog kašnjenja pri izvršenju. Nakon savjetovanja tijelo izdavatelj također može donijeti odluku o povlačenju EIN-a.

Pitanja u vezi s troškovima i lakša kaznena djela:

Slučajevi koji prouzrokuju troškove koji se „smatraju iznimno visokima” mogu se rješavati u okviru mehanizma za savjetovanje iz članka 21. stavka 2. Direktive o EIN-u. Postoje različita stajališta u pogledu slučajeva koji prouzrokuju troškove koji sami po sebi nisu iznimno visoki, ali koji se odnose na **lakša kaznena djela** koja bi mogla, ako se budu ponavljala, prouzročiti visoke troškove. Međutim, razlozi za nepriznavanje iscrpno su navedeni u Direktivi o EIN-u te pitanja povezana s troškovima ne mogu biti razlozi za nepriznavanje

4.3. Više mjera, više europskih istražnih naloga?

Ako je zatraženo više mjera, trebalo bi ih, **u načelu**, obuhvatiti **jednim EIN-om**. Međutim, ovisno o prirodi i opsegu slučaja, mogao bi biti preporučljiv i **drukčiji pristup**. U obzir bi se mogla uzeti sljedeća pitanja:

- ▶ **Pitanja povjerljivosti i rizik od otkrivanja:** moguće je prednost dati upotrebi zasebnih EIN-ova kako bi se spriječilo da određene informacije budu otkrivene osumnjičenicima, čime bi se moglo ugroziti izvršenje drugih mjera.
- ▶ **Složenost slučaja:** u složenim slučajevima u kojima su potrebne različite mjere koje se odnose na različite fizičke i pravne osobe s različitim ulogama u postupku, osiguravanje interne usklađenosti i dosljednosti među različitim odjeljcima u Prilogu A (osobito među odjeljcima C, D; E, G, H i I) zajednička je odgovornost. Iz tog razloga prednost bi se mogla dati izdavanju više EIN-ova umjesto jednog samostalnog EIN-a.
- ▶ **Različita tijela zadužena za izvršenje EIN-a:** više EIN-ova moglo bi biti potrebno u takvom slučaju. Međutim, neke države članice smatraju da je to interno pitanje i da bi umjesto zahtijevanja zasebnih EIN-ova raspodjelu zadataka trebalo prepustiti državi članici izvršiteljici.

4.4. Prosljeđivanje Europskog istražnog naloga (članak 7.)

Prosljeđivanje (članak 7. Direktive o EIN-u)

Izravno od tijela izdavatelja do tijela izvršitelja (ne dovodeći u pitanje imenovanje središnjih tijela).

Ovisno o prirodi, složenosti i žurnosti slučaja, upotrebljavaju se **različiti kanali** kako bi se ubrzalo prosljeđivanje EIN-ova i osigurala vjerodostojnost. Među njima su Eurojust, kontaktne točke Europske pravosudne mreže i suci za vezu.

Sigurna komunikacijska mreža koja omogućuje sigurno prosljeđivanje EIN-ova od posebne je važnosti. U tu svrhu Europska komisija trenutačno

izrađuje **sigurni internetski portal** (sustav za digitalnu razmjenu e-dokaza; očekuje se da će probna verzija početi s radom do kraja 2019.). Taj će portal služiti kao platforma sa sigurnim komunikacijskim kanalom za digitalnu razmjenu europskih istražnih naloga i odgovora pravosudnih tijela EU-a.

Osim toga, EIN se može podnijeti putem **sigurne veze Eurojusta** (premda sve države članice nisu povezane i komunikacija je moguća samo između nacionalnih tijela i Eurojusta, a ne među nacionalnim tijelima) i putem **sigurne telekomunikacijske veze EJA-a** (članak 9. Odluke o EIN-u i članak 7. stavak 4. Direktive o EIN-u). Sigurna veza, međutim, nije prikladna za izravan kontakt među nadležnim tijelima.

5. Priznavanje i izvršenje Europskog istražnog naloga

5.1. Uključena nadležna tijela

U članku 2. točki (d) Direktive o EIN-u **tijelo izvršitelj** definirano je kao „*tijelo koje je nadležno za priznavanje EIN-a i osiguranje njegova izvršavanja*“.

Ako je EIN prosljeđen pogrešnom tijelu u državi izvršiteljici, umjesto da bude vraćen, trebalo bi ga prosljediti ispravnom tijelu izvršitelju, u skladu s člankom 7. stavkom 6. Direktive o EIN-u. Taj bi čin trebalo navesti u Prilogu B.

Neke su države članice uspostavile centralizirano **tijelo primatelja**, tj. pravosudno tijelo koje zaprima i, ako je ono nadležno, priznaje EIN i nakon toga izvršenje EIN-a dodjeljuje nadležnom tijelu izvršitelju.

Utvrđena najbolja praksa:

- ▶ Za utvrđivanje nadležnog tijela izvršitelja i relevantnih podataka za kontakt, moguće je konzultirati **Atlas EJA-a**.
- ▶ Ako je više mjera predviđeno u različitim geografskim područjima, a država izvršiteljica nema središnje tijelo primatelja, tijelo izdavatelj trebalo bi odgovarajuće tijelo izvršitelja obavijestiti o tome da je unutar zemlje zatraženo više mjera.

5.2. Priznavanje i izvršenje (članak 9.)

Priznavanje i izvršenje (članak 9. Direktive o EIN-u) pravilo:

- ▶ **obveza izvršenja** (članak 1. Direktive o EIN-u),
- ▶ **bez „dodatnih formalnosti“** (članak 9. stavak 1. Direktive o EIN-u).

ALI, podložno **priznavanju** tijela izvršitelja.

Pravo primjenjivo na izvršenje Izvršenje je uređeno pravom države članice izvršiteljice.

ALI tijelo izvršitelj pridržava se formalnosti i postupaka koje je tijelo izdavatelj *izričito navelo* pod uvjetom da nisu „u suprotnosti s temeljnim načelima prava države izvršiteljice“.

U članku 9. stavku 1. Direktive o EIN-u navodi se da tijelo izvršitelj **priznaje** EIN „**ne zahtijevajući nikakve dodatne formalnosti**“, te osigurava njegovo izvršenje. Direktiva o EIN-u stoga ne predviđa detaljno proučavanje predmeta u državi izvršiteljici. Međutim, ipak je potrebno obaviti neke provjere. (Vidjeti također članak 10. stavak 3. i članak 11. Direktive o EIN-u.)

Tijela izvršitelji trebala bi se u najvećoj mogućoj mjeri pridržavati formalnosti i postupaka koje su izričito navela tijela izdavatelji (članak 9. stavak 2. Direktive o EIN-u), no EIN bi trebalo izvršiti, „na isti način i pod jednakim uvjetima kao da je dotičnu istražnu mjeru odredilo tijelo države izvršiteljice“ (članak 9. stavak 1. Direktive o EIN-u).

5.3. Primjena neke druge vrste istražne mjere (članak 10.)

Primjena neke druge vrste istražne mjere (članak 10. Direktive o EIN-u):

- ▶ ako mjera **ne postoji** u državi članici izvršiteljici i nije jedna od mjera sadržanih u članku 10. stavku 2. Direktive o EIN-u (npr. nezadiruće mjere)
- ▶ ako mjera **ne bi bila dostupna** u sličnom domaćem slučaju ili
- ▶ ako bi se **manje nametljivom** mjerom postigao isti rezultat.

Direktivom o EIN-u provjera proporcionalnosti prepušta se nadležnom tijelu (vidjeti **Poglavlje 4.2. Provjera proporcionalnosti**), ali se njome također predviđa da tijelo izvršitelj može **primijeniti različitu istražnu mjeru ako bi se potom postigao isti rezultat sredstvima koja su manje nametljiva** (članak 10. stavak 3. Direktive o EIN-u), npr. nalog za dostavljanje umjesto pretresa kuće.

Utvrđeni izazov: U uključenim državama članicama postoje različiti pravni preduvjeti za istražne mjere.

Najbolja praksa: Kako bi se izbjegla nepotrebna savjetovanja između tijela izvršitelja i tijela izdavatelja te kašnjenja, potonji može upotrijebiti EIN kako bi istaknuo da postoje manje nametljive mjere (kojima se postiže isti rezultat).

Članak 10. stavak 2. Direktive o EIN-u odnosi se na istražne mjere koje uvijek moraju biti dostupne prema pravu države izvršiteljice, kao što su **nezadiruće mjere** kako su definirane pravom države izvršiteljice (članak 10. stavak 2. točka (d) Direktive o EIN-u). Većina država članica u svojem zakonodavstvu nema

definiciju „nezadirućih mjera“, ali se taj izraz smatra zajedničkim pojmom definiranim u svakodnevnom pravnom jeziku, a obuhvaća mjere koje ne utječu na temeljna prava i koje često ne zahtijevaju sudski nalog (vidjeti također uvodnu izjavu 16.).

5.4. Razlozi za nepriznavanje ili neizvršenje (članak 11.)

Razlozi za nepriznavanje ili neizvršenje (članak 11. Direktive o EIN-u):

- a) **Imunitet ili povlastica** koji onemogućuju izvršenje EIN-a. Mogu obuhvaćati zaštite koje se primjenjuju na zdravstvenu i pravnu struku. Mogu također obuhvaćati, čak i ako nije riječ o povlasticama ili imunitetima u užem smislu, pravila koja se odnose na slobodu tiska i slobodu govora (uvodna izjava 20.).
- b) Ako bi izvršenje štetilo **bitnim interesima nacionalne sigurnosti**.
- c) U upravnom ili drugom postupku koji pokreću pravosudna tijela, ako odluka može dovesti do postupka pred kaznenim sudom, a **mjera ne bi bila odobrena** u sličnom domaćem slučaju.
- d) Povreda načela **ne bis in idem**.
- e) Ako se EIN odnosi na kazneno djelo koje je **djelomično počinjeno** u državi izvršiteljici, ali u toj državi **ne čini kazneno djelo**.
- f) Povreda **temeljnih prava**.
- g) **Dvostruka kažnjivost** (uz iznimke – Prilog D).
- h) Upotreba istražne mjere ograničena je na temelju prava države izvršiteljice na **popis ili kategoriju kaznenih djela ili najnižu sankciju**, koji ne uključuju kazneno djelo koje obuhvaća EIN.

Članak 11. stavak 4. Direktive o EIN-u: **Obveza savjetovanja** u odnosu na točke (a), (b), (d), (e) i (f) prije donošenja odluke o nepriznavanju ili neizvršenju EIN-a.

Razlozi za nepriznavanje iz Direktive o EIN-u (članak 11. i drugi razlozi navedeni u poglavlju IV. Direktive o EIN-u) navedeni su u **iscrpnom popisu** koji treba tumačiti restriktivno s obzirom na to da ti razlozi predstavljaju iznimku u odnosu na načelo uzajamnog priznavanja. Stoga u okviru sustava EIN-a nema prostora za odbijanje izvršenja EIN-ova zbog razloga koji nisu navedeni na tom popisu, kao što je, na primjer, načelo oportuniteta.

5.5. Žurni slučajevi

Posebno bi u žurnim slučajevima moglo biti zahtjevno ispuniti formalnosti koje se zahtijevaju u skladu s Direktivom o EIN-u, kao što su npr. prosljeđivanje potpisanog EIN-a na izvornom jeziku i prijevoda na jezik koji prihvaća država članica izvršiteljica ili provođenje procesa potvrđivanja za vrijeme državnih praznika ili vikendima. Direktiva o EIN-u ne uređuje privremene mjere koje treba poduzeti prije izdavanja EIN-a.

Najbolje prakse u odnosu na žurna pitanja

- ▶ U žurnim slučajevima preporučena je što ranija komunikacija s tijelom izvršiteljem kako bi se sagledale različite mogućnosti, s time da je poželjno pravodobno uključivanje **Eurojusta** ili **kontaktnih točaka EJN-a**.
- ▶ U nekim državama članicama zahtjevi putem e-pošte, faksa ili čak telefona u žurnim se slučajevima prihvaćaju prije samog prosljeđivanja EIN-a. U članku 7. *Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000.* o spontanoj razmjeni informacija mogu se pronaći rješenja za neke situacije.
- ▶ Neke od država članica koje nisu navele da prihvaćaju drugi službeni jezik u skladu s člankom 5. stavkom 2. Direktive o EIN-u ipak će **prihvatiti žuran EIN na engleskom jeziku**, pod uvjetom da prevedeni EIN uslijedi ubrzo nakon toga.
- ▶ Kada je potrebno potvrđivanje EIN-a, neke države članice spremne su, u žurnim slučajevima, poduzeti određene **početne mjere kako bi osigurale dokaze**, čak i prije zaprimanja potvrđenog EIN-a. U tim slučajevima potrebno je poslati e-poruku s kratkim pisanim sažetkom činjenica. Nadalje, neke će države članice prihvatiti elektroničku potvrdu od nadležnog tijela potvrđivanja kada tijelo potvrđivanja nije u mogućnosti potpisati EIN.

- ▶ Dokument EJN-a „Nadležna tijela, prihvaćeni jezici, žurna pitanja i područje primjene Direktive o EIN-u” sadrži informacije o žurnim pitanjima u svakoj državi članici, primjerice o mjeri u kojoj je moguće služiti se engleskim jezikom i korištenju e-poštom kao prvog koraka.

5.6. Potvrda primitka (članak 16. stavak 1., Prilog B) i rokovi (članak 12., Prilog B)

Upotreba **Priloga B** kako bi se potvrdio primitak EIN-a obvezna je (članak 16. stavak 1. Direktive o EIN-u); naime, Prilog B mora biti popunjen i proslijeđen tijelu izdavatelju svaki put kad se zaprimi EIN. Kad tijelo primatelj EIN prosljeđuje nekom drugom tijelu na izvršenje, te bi informacije trebalo navesti u Prilogu B te bi tijelo izdavatelj neposredno nakon toga trebalo kontaktirati potonje tijelo. Prilog B služi i kako bi se tijelo izdavatelja obavijestilo o datumu od kojeg počinju teći rokovi.

Obvezni rokovi (članak 12. Direktive o EIN-u):

Odluka o priznavanju ili izvršenju EIN-a donosi se, a izvršenje mjere provodi se „**jednako brzo i trebalo bi im dati jednaku prednost kao i kod sličnih domaćih slučajeva**”.

▶ Obvezni rokovi

- Za donošenje odluke o priznavanju ili izvršenju (30 dana + 30 dana) i
- o za poduzimanje mjere (90 dana nakon donošenja odluke o priznavanju ili izvršenju).

▶ Privremene mjere (članak 32)

- Odluka, ako je moguće, u roku od 24 sata od primitka EIN-a.

Kao što je to slučaj s drugim instrumentima za uzajamno priznavanje, Direktiva o EIN-u predviđa **rokove** za priznavanje ili izvršenje i za provođenje istražne mjere ili mjera. Člankom 12. stavkom 6. Direktive o EIN-u predviđa se da će tijelo izvršitelj u slučajevima u kojima se to tijelo ne može držati roka obavijestiti tijelo izdavatelja o razlozima za kašnjenje te se s tijelom izdavateljem savjetovati o prikladnom vremenskom okviru za provođenje istražne mjere ili mjera.

U tom se slučaju odgađa izvršenje EIN-a. Kašnjenje ni u kojim okolnostima ne bi smjelo biti uzrok ili razlog za neizvršenje.

Slučajevi koji uključuju e-dokaze i kratka razdoblja zadržavanja podataka: Direktiva o EIN-u pruža mogućnost poduzimanja tzv. **privremene mjere u**

iznimno žurnim situacijama (članak 32. Direktive o EIN-u), s ciljem privremenog sprečavanja uništenja, izmjene, pomicanja, prijenosa ili uklanjanja stavke (uključujući podatke) koja se može upotrijebiti kao dokaz. Tijelo izvršitelj donosi i dostavlja odluku o privremenoj mjeri što prije, a kad god je to moguće u roku od 24 sata. Bit će potrebno koordinirati se u ranoj fazi i uključiti pravosudna tijela.

6. Posebne istražne mjere (članci 22. – 31.)

6.1. Općenito

Direktivom o EIN-u predviđa se nekoliko posebnih istražnih mjera u skladu s člancima od 22. do 31. Direktive o EIN-u.

Poglavlja od 6.2. do 6.7. sadrže primjere iz prakse Eurojusta i Europske pravosudne mreže u odnosu na određene istražne mjere. Međutim, ona ne obuhvaćaju sveobuhvatan pregled s obzirom na to da su u odnosu na određene istražne mjere dostupne ograničene informacije, kao što su privremeni premještaj osoba kojima je oduzeta sloboda (članak 22. Direktive o EIN-u) i tajne istrage (članak 29. Direktive o EIN-u).

6.2. Saslušanje putem videokonferencije (članak 24.)

Člankom 24. Direktive o EIN-u predviđa se mogućnost saslušanja osumnjičenika ili okrivljenika putem videokonferencije. Određeni nacionalni provedbeni zakoni omogućuju saslušanje osumnjičenika ili okrivljenika putem videokonferencije samo ako osoba pristane („odbija”; obvezan razlog za nepriznavanje), dok su drugi nacionalni provedbeni zakoni manje kategorični („može” odbiti; opcionalan razlog za nepriznavanje).

Člankom 24. stavkom 1. Direktive o EIN-u također se nudi mogućnost da se „**svjedoci**” ili „**stručnjaci**” **saslušaju putem videokonferencije**. Iako „žrtve” nisu izričito navedene i, prema nekim nacionalnim pravnim sustavima, „žrtve” nisu „svjedoci” (različita postupovna prava i obveze; bez obveze svjedočenja ili davanja istinitog iskaza), čini se da većina država članica prihvaća da one spadaju u područje primjene članka 24. Direktive o EIN-u.

Saslušanje putem videokonferencije u fazi suđenja: Postavljeno je pitanje o tome može li se EIN upotrijebiti za saslušanje okrivljenika tijekom suđenja kako bi se na taj način, umjesto privremenim premještajem, osiguralo sudjelovanje okrivljenika u suđenju u kaznenom postupku. U uvodnoj izjavi 25. potvrđuje se da Direktiva o EIN-u obuhvaća sve faze kaznenog postupka, uključujući i fazu suđenja. Saslušanje putem videokonferencije u fazi suđenja u ovom konkretnom kontekstu zasigurno neće upotrebljavati one države članice na temelju čijeg se nacionalnog prava zahtijeva da okrivljenik bude prisutan na suđenju. Moguće je da se tom istom mjerom u istim okolnostima neće koristiti one države članice koje videokonferencije mogu upotrebljavati isključivo za prikupljanje dokaza. Te zemlje mogu, međutim, izvršiti EIN takve vrste koji dolazi iz države članice u kojoj su takve videokonferencije dopuštene, pod uvjetom da su zajamčena prava okrivljenika i da to nije u suprotnosti s temeljnim načelima prava države članice izvršiteljice (vidjeti članak 24. stavak 2. točku (b) Direktive o EIN-u).

Najbolja praksa:

- ▶ Ako osoba koja treba biti saslušana ima različit status u državi članici izdavateljici (svjedok) u odnosu na državu članicu izvršiteljicu (osumnjičenik), osoba bi prilikom saslušanja trebala biti obaviještena o svojim pravima i u svojstvu svjedoka i u svojstvu osumnjičenika u skladu s pravom svake od dviju država članica
- ▶ Slično tome, u slučaju videokonferencije, osumnjičenika/okrivljenika štite prava osigurana na temelju obaju pravnih sustava, odnosno prava koja postoje i u državi članici izvršiteljici i u državi članici izdavateljici, a svjedoci i stručnjaci mogu

se pozvati na pravo da ne svjedoče ako to pravo osigurava bilo koji od pravnih sustava (vidjeti članak 24. stavak 5. točku (e) Direktive o EIN-u) i u državi članici izdavateljici, a svjedoci i stručnjaci mogu se pozvati na pravo da ne svjedoče ako to pravo osigurava bilo koji od pravnih sustava (vidjeti članak 24. stavak 5. točku (e) Direktive o EIN-u).

6.3. Saslušanje putem telefonske konferencije (članak 25.)

Direktiva o EIN-u predviđa mogućnost **saslušanja svjedoka i stručnjaka putem telefonske konferencije**, ali se čini da tu mogućnost isključuje za osumnjičenike i okrivljenike s obzirom na to da tekst članka 25. stavka 2. Direktive EIN-u ne sadrži upućivanje na članak 24. stavke 1. i 2. Direktive o EIN-u.

6.4. Informacije o bankovnom i drugom financijskom poslovanju (članak 27.)

Člankom 27. Direktive o EIN-u predviđa se mogućnost izvršenja EIN-a za pribavljanje financijskih dokaza o računima, bilo kakve naravi, osobe koja podliježe kaznenom postupku, iz bilo koje banke odnosno bilo koje nebankarske financijske institucije. Stoga taj članak nije ograničen samo na osumnjičenike ili okrivljenike, već se odnosi na **bilo koju drugu osobu** u odnosu na koju se takve financijske informacije smatraju nužnima, dokle god je zahtjev dostatno obrazložen da bi ga se moglo upotrijebiti u tijeku kaznenog postupka (proporcionalnost; *vidjeti također* uvodnu izjavu 27.).

6.5. Prikupljanje dokaza u stvarnom vremenu (članak 28.)

Većina država članica smatra da je tekst članka 28. Direktive o EIN-u dovoljno širok da ostavlja prostor za mjere kao što su videonadzor, praćenje ili određivanje položaja s pomoću tehničkih uređaja (GPS) te pristup računalnom sustavu.

6.6. Presretanje telekomunikacija uz tehničku pomoć (članak 30.)

Postoje različita stajališta o tome bi li se članak 30. mogao primijeniti na zahtjev za ugradnju tajnog uređaja za prisluškivanje (npr. postavljanje prislušnih uređaja u automobile).

6.7. Presretanje telekomunikacija bez tehničke pomoći (članak 31.)

Člankom 31. Direktive o EIN-u regulirase **obavješćivanje države članice u kojoj se nalazi subjekt presretanja i čija tehnička pomoć nije potrebna** (Prilog C). **Izostanak obavijesti i/ili odobrenja** mogao bi dovesti do osporavanja u pogledu prihvatljivosti dokaza. U nekim državama članicama središnje tijelo smatra se nadležnim za primanje Priloga C, dok je u drugim državama članicama primatelj lokalno tijelo, ako je određeno.

U kojoj bi mjeri tijelo koje je zaprimilo obavijest trebalo provjeriti bi li se presretanje „odobrilo u sličnom domaćem slučaju“ (članak 31. stavak 3. Direktive o EIN-u): Postoje različita mišljenja o tome što je potrebno, u rasponu od jednostavne formalne postupovne provjere do temeljitog ispitivanja pri kojemu se zahtijevaju dodatne informacije radi provođenja procjene koja bi mogla dovesti do završetka presretanja i/ili izdavanja odluke o zabrani upotrebe presretnutog materijala kao dokaza. U svakom slučaju, od nacionalnih nadležnih tijela ne može se tražiti da pruže više informacija od informacija koje se zahtijevaju u Prilogu A. Obavijest ne čini nalog za priznavanje istražne mjere (Prilog A), već je samo izraz poštovanja suvereniteta druge zemlje.

Materijalno područje primjene članka 31. Direktive o EIN-u: Postoje različita mišljenja o tome primjenjuje li se ta odredba također u slučaju tajnih uređaja za prisluškivanje (npr. postavljanja prislušnih uređaja u automobile).

7. Pravilo specijalnosti

Osim toga što ima posebnu ulogu u pitanjima koja se odnose na izručenje i transfer osuđenih osoba, „pravilo specijalnosti” obično se primjenjuje i na zahtjeve za uzajamnu pravnu pomoć s ciljem prikupljanja dokaza (npr. članak 23. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000.). Međutim, **Direktivom o EIN-u izričito se ne uređuje pravilo specijalnosti** te države članice imaju različita stajališta o tome primjenjuje li se pravilo specijalnosti u kontekstu Direktive o EIN-u.

Ta različita stajališta dovode do različitih pristupa izdavanju ili izvršenju EIN-ova. U pogledu država članica izvršiteljica, neke države izričito navode da se pri izvršenju EIN-a dokazi mogu upotrebljavati samo u svrhu te posebne istrage; druge države članice ne navode ništa izričito, ali pretpostavljaju da se dokazi neće upotrebljavati u druge svrhe. U pogledu država članica izdavateljica, neke države smatraju da se uvijek

prije nego što se dokaz upotrijebi u drugom slučaju mora tražiti odobrenje od države članice izvršiteljice; druge smatraju da taj korak nije potreban jer tijelo izdavatelj donosi odluke, a države članice u skladu s tim prenose dokaze, podložno primjenjivom pravnom okviru za zaštitu podataka.

Utvrđena najbolja praksa

- ▶ U slučajevima u kojima su i ZIT i EIN usporedno primijenjeni, preporučljivo je u EIN-izričito navesti da se dokazi dobiveni na temelju EIN-a (izvan ZIT-a) mogu podijeliti s članovima ZIT-a.
- ▶ Kako bi se izbjegli problemi, preporučuje se da država članica izdavateljica uputi zaseban zahtjev prije upotrebe dokaza za svrhe koje nisu navedene u izvornom EIN-u.

8. Europski istražni nalog u odnosu na druge instrumente

8.1. Europski istražni nalog u odnosu na instrumente za zamrzavanje

Predmet može biti potreban i kao dokaz i u svrhu oduzimanja. Ako je predmet osiguran s ciljem **prikupljanja dokaza**, primjenjuje se **EIN**. Kako bi **predmet mogao biti osiguran s ciljem naknadnog oduzimanja**, potrebna je **odluka o zamrzavanju** (vidjeti također Okvirnu odluku 2003/577/PUP). Ako je predmet potreban za obje svrhe, zajedničko je mišljenje da bi trebalo upotrebljavati EIN ako je glavni cilj prikupljanje dokaza. Na tijelu izdavatelju je da to procijeni i pojasni svrhu mjere zamrzavanja.

Zamrzavanje i oduzimanje imovine s ciljem povrata oštećenoj stranki nije obuhvaćeno područjem primjene Direktive o EIN-u (članak 8. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000. i dalje se primjenjuje; vidjeti također **Poglavlje 2.1. Sve istražne mjere i odgovarajuće odredbe**). Umjesto toga trebalo bi upotrebljavati zahtjev za uzajamnu pravnu pomoć. U slučaju kada je izdan EIN (u svrhu dokazivanja),

a imovina kasnije predana državi izdavateljici bez ograničenja u pogledu njezine upotrebe (uključujući povrat državi članici izvršiteljici), država članica izdavateljica može, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, donijeti odluku o povratu.

8.2. Europski istražni nalog u odnosu na zajedničke istražne timove

Općenito govoreći, EIN-ovi i ZIT-ovi različiti su alati te bi na pojedinačnoj osnovi trebalo procijeniti koji je instrument najprimjerenije upotrijebiti u određenim okolnostima (npr. ovisno o uključenim zemljama, složenosti slučaja, vrsti i broju potrebnih istražnih mjera, očekivanim troškovima itd.). Ponekad je **moгуće kombinirati oba instrumenta** te se dokazi koje je zemlja koja sudjeluje u ZIT-u pribavila na temelju EIN-a poslanog u zemlju koja u njemu ne sudjeluje mogu dostaviti državama članicama ZIT-a (uz izričitu odredbu u EIN-u koja omogućuje razmjenu dokaza). U zemljama u kojima tijela kaznenog progona

imaju važnu ulogu, zajednički istražni timovi mogu biti preferirana opcija u odnosu na „sudsku narav“ sustava EIN-ova.

8.3. Europski istražni nalog u odnosu na europski uhidbeni nalog

U **uvodnoj izjavi 25.** Direktive o EIN-u ističe se da bi europski uhidbeni nalog trebalo izdati u slučajevima u kojima osobu treba premjestiti u drugu državu članicu u svrhu kaznenog progona, uključujući izvođenje te osobe pred sud radi suđenja.

Međutim, Direktiva o EIN-u mogla bi se upotrijebiti za **premještaj osoba s ciljem pribavljanja dokaza od dotične osobe.** S obzirom na to da se ta mjera odnosi na oduzimanje slobode, sudac u državi članici izdavateljici trebao bi biti uključen u praktične aranžmane iz članka 22. stavka 5. Direktive o EIN-u.

8.4. Prekogranični nadzor

U skladu s uvodnom izjavom 9. **Direktive o EIN-u, Direktiva se ne bi trebala primjenjivati na prekogranični nadzor** iz Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma. Većina država članica

smatra da je prekogranični nadzor pitanje policijske suradnje i da u tim slučajevima ne bi trebalo izdavati EIN-ove. Za druge države članice, prekogranični nadzor pitanje je pravosudne suradnje. Neke države članice također su izrazile mišljenje da prekogranični nadzor nije obuhvaćen EIN-om, osim u slučaju da se pri njemu vrši praćenje uređaja, geolociranje i/ili prisluškivanje. Različita tumačenja područja primjene EIN-a u pogledu prekograničnog nadzora mogla bi stvoriti probleme. Jedno od pitanja tiče se ograničenja upotrebe dokaza pribavljenih putem prekograničnog nadzora. U nekim državama članicama moguće je na sudu upotrebljavati dokaze prikupljene primjenom te mjere, dok u drugim državama članicama to nije moguće.

U nekim državama članicama, u kojima izdavanje EIN-a za prekogranični nadzor nije moguće jer je isključeno iz područja primjene njihova nacionalnog zakonodavstva, ipak je moguće provesti tu mjeru iz zaprimljenog EIN-a s obzirom na to da se nacionalnim zakonodavstvom uzimaju u obzir moguće razlike u nacionalnim zakonodavstvima drugih država članica.

9. Pomoć koju pružaju Eurojust i Europska pravosudna mreža

9.1. Opće napomene

Eurojust i Europska pravosudna mreža mogu ponuditi pomoć i savjete tijekom različitih faza životnog ciklusa EIN-a, među ostalim tijekom izrade, prosljeđivanja, priznavanja, izvršenja i naknadnog postupanja. Za pomoć pri odlučivanju o tome je li potrebno kontaktirati Eurojust ili EJN u konkretnom slučaju, molimo konzultirati **Zajednički dokument – Pomoć u međunarodnoj suradnji u kaznenim stvarima za djelatnike u praksi, EJN i Eurojust.**

Prije izdavanja EIN-a Eurojust i Europska pravosudna mreža mogu, primjerice, pomoći: i. pri izradi EIN-a i pojašnjavanju pravnih pitanja; ii. pri utvrđivanju nadležnog tijela primatelja/izvršitelja; iii. preuzimanjem savjetodavne uloge prilikom odabira upotrebe EIN-a ili drugih instrumenata (za uzajamno priznavanje); iv. pri razvoju moguće strategije suradnje (uključujući planiranje vremenskog okvira).

Nakon izdavanja EIN-a, tijelo izdavatelj ili tijelo izvršitelj mogu zatražiti pomoć Eurojusta i Europske pravosudne mreže u vezi sa sljedećim pitanjima: i. je li EIN propisno zaprimljen; ii. je li EIN spreman za izvršenje (članak 9. stavak 6. Direktive o EIN-u);

iii. jesu li utvrđene bilo kakve prepreke (članak 7. stavak 7. Direktive o EIN-u); i iv. jesu li potrebne dodatne informacije/dokumenti (članak 11. stavak 4. Direktive o EIN-u).

Kada je pokrenut postupak savjetovanja ili kada su potrebne dodatne povratne informacije, Eurojust i Europska pravosudna mreža mogu preuzeti **ulogu „graditelja mostova”**. EIN-om se predviđa više postupaka savjetovanja u okviru kojih se zahtjev može podnijeti Eurojustu i EJN-u kako bi se zatražila njihova pomoć, na primjer u pogledu:

- ▶ provjere relevantnosti EIN-a (provjera proporcionalnosti) (članak 6. stavak 3. Direktive o EIN-u)
- ▶ otklanjanja bilo koje poteškoće ili provjere vjerodostojnosti bilo kojeg dokumenta (članak 7. stavak 7. Direktive o EIN-u)
- ▶ olakšavanja priznavanja i izvršenja EIN-ova (članak 9. stavak 6. Direktive o EIN-u)
- ▶ savjetovanja o tome je li moguća primjena neke druge vrste istražne mjere i o mogućnosti povlačenja EIN-a (članak 10. stavak 4. Direktive o EIN-u)
- ▶ savjetovanja o pružanju svih potrebnih informacija ako su razlozi za odbijanje priznavanja ili izvršenja EIN-a prisutni prije donošenja odluke (članak 11. stavak 4. Direktive o EIN-u)
- ▶ rasprave o odgovarajućim rokovima potrebnima za provođenje posebne istražne mjere u slučajevima u kojima nije moguće ispoštovati rokove (članak 12. stavak 6. Direktive o EIN-u)
- ▶ savjetovanja o privremenom prijenosu dokaza (članak 13. stavak 4. Direktive o EIN-u)
- ▶ povratnih informacija o pravnim lijekovima (članak 14. stavak 5. Direktive o EIN-u)
- ▶ odluke o tome treba li i na koji način podijeliti izvanredne troškove (članak 21. stavak 2. Direktive o EIN-u) i
- ▶ pojašnjavanja pitanja u vezi s popunjavanjem obrasca iz Priloga C (obavijest o presretanjima za koje nije potrebna tehnička pomoć) (članak 31. Direktive o EIN-u; Prilog C).

9.2. Eurojust

Direktiva o EIN-u u osnovi je alat za bilateralnu suradnju. Ne odnosi se na multilateralnu koordinaciju ili na koordinaciju više jurisdikcija ili višedisciplinarnu dimenziju borbe protiv transnacionalnog organiziranog kriminala.

U složenim multilateralnim slučajevima u kojima se mjere odnose na različite dijelove državnog područja te je također potrebna istodobna koordinacija s drugim mjerama u državi članici izdavateljici i/ili u drugim državama članicama ili trećim državama koje nisu članice EU-a, Eurojust može biti od pomoći. Također, tijela izdavatelji mogu se osloniti na Eurojust kada namjeravaju izdati EIN u slučajevima koji pripadaju u više jurisdikcija. U tim je slučajevima potrebno poduzeti više koraka u različitim državama članicama, posebno kada se istražne mjere moraju provesti na konkretan dan zajedničkih akcija, **koordinirano i istodobno**, u različitim državama, uzimajući u obzir postojeće **mehanizme za koordinaciju koje nudi Eurojust** (koordinacijske sastanke i koordinacijske centre).

Često se prije koordinacijskih sastanaka ili prije akcijskog dana dostavljaju nacrti EIN-ova kako bi tijela izvršitelji mogla dati povratne informacije s ciljem osiguravanja nesmetane provedbe konačnih EIN-ova.

9.3. Europska pravosudna mreža

Kontaktne točke EJN-a djeluju kao **„aktivni posrednici”** i pomažu tijelima izdavateljima i tijelima izvršiteljima u uspostavi izravnih kontakata. Kako je prethodno opisano, kontaktne točke EJN-a svakodnevno pružaju pomoć u vezi s EIN-ovima. Komuniciranje s kontaktnim točkama EJN-a pokazalo se posebno dragocjenim za odabir načina na koji postupiti u žurnim slučajevima, kao i u slučajevima u kojima nadležno tijelo potvrđivanja u državi članici izdavateljici nije bilo u mogućnosti potpisati EIN. Također je preporučeno stupiti u kontakt s kontaktnim točkama EJN-a kada treba poduzeti više mjera u različitim geografskim područjima u određenoj državi članici izvršiteljici.

Internetske stranice EJN-a sadrže informacije i alate za praktičnu primjenu pravnih instrumenata EU-a, uključujući Direktivu o EIN-u. Na tim stranicama djelatnici u praksi mogu pronaći Direktivu o EIN-u

na svim jezicima, informacije o statusu prenošenja Direktive o EIN-u (datum stupanja na snagu u zasebnim državama članicama, obavijesti i poveznice na nacionalno zakonodavstvo), nadležnim tijelima, jezicima prihvaćenima u zasebnim državama članicama te priloge A, B i C na svim jezicima EU-a u formatu Word, itd.

Na internetskim stranicama nalaze se sljedeći praktični internetski alati:

- ▶ **Zbirka**, koja omogućuje sastavljanje EIN-a na internetu i neposredno prevođenje statičkih dijelova obrasca EIN-a na bilo koji službeni jezik EU-a
- ▶ **Pravosudni atlas**, koji se upotrebljava za utvrđivanje lokalnog tijela koje je nadležno za primanje EIN-a;

- ▶ **„Fiches belges”**, koji pružaju sažete praktične i pravne informacije o nizu istražnih mjera i
- ▶ **Pravosudna knjižnica**, koja sadržava brojne korisne dokumente, npr. Word verzije triju priloga EIN-u i nacionalne priručnike o EIN-u, ako su dostupni. Ti nacionalni priručnici o EIN-u, ako su podijeljeni s EJNI-om, objavljeni su na internetskoj stranici EJNI-a, s ograničenim pristupom.

Bibliografija

Direktiva 2014/41/EU od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima

Izješće o ishodu sastanka Eurojusta o Europskom istražnom nalogu, Haag, 19. i 20. rujna 2018.

Zaključci o EIN-u iz 2017. – 48. i 49. plenarna sjednica EJNI-a na Malti i u Talinnu Zaključci EJNI-a o Europskom istražnom nalogu iz 2018.

Dokument EJNI-a „Nadležna tijela, prihvaćeni jezici, žurna pitanja i područje primjene Direktive o EIN-u”

Dopis Eurojusta/EJNI-a o značenju „odgovarajućih odredbi” i primjenjivom pravnom režimu u slučaju zakašnjelog prenošenja Direktive o EIN-u

Inicijativa Kraljevine Belgije, Republike Bugarske, Republike Estonije, Kraljevine Španjolske, Republike Austrije, Republike Slovenije i Kraljevine Švedske za donošenje Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima – Popis odredaba iz trenutačno postojećih pravnih instrumenata koji bi mogao biti izmijenjen (dok. Vijeća 14445/2011)

Zajednički dokument – „Pomoć u međunarodnoj suradnji u kaznenim stvarima za djelatnike u praksi, EJNI i Eurojust

Eurojust, Johan de Wittlaan 9, 2517 JR The Hague, The Netherlands
www.eurojust.europa.eu • info@eurojust.europa.eu • +31 70 412 5000
Twitter & LinkedIn: @Eurojust

Print: *Catalogue number:* QP-02-19-415-HR-C • *ISBN:* 978-92-9490-400-3 • *DOI:* 10.2812/62307
Pdf: *Catalogue number:* QP-02-19-415-HR-N • *ISBN:* 978-92-9490-380-8 • *DOI:* 10.2812/460268